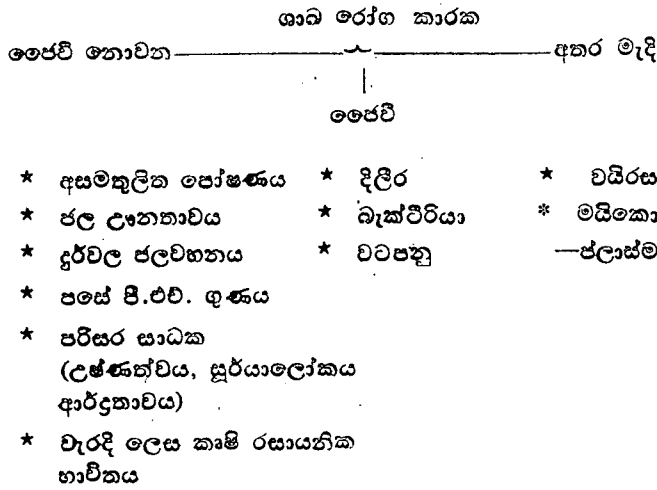
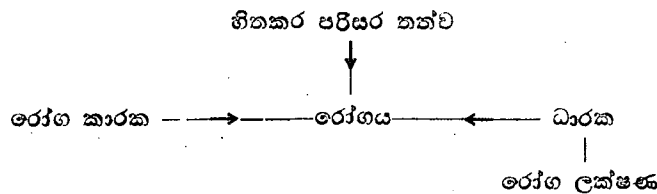

ශාඛ රෝග: ඇතිවීමට හේතු සහ පිලියම්

ශාඛ රෝගයක් යනු පිටස්තර බලපෑමකින් මුළු ශාඛයේම හෝ ශාඛ කොටසක බාහිර හෝ අභ්‍යන්තර වර්ධනය ප්‍රජනනය වැනි ක්‍රියාවලියන්ගේ සිදුවන කායික විපර්යාසයකි.

ශාඛ රෝගයක් ඇතිවීමට එකවර හේතු විය යුතු මූලික අවශ්‍යතාවයන් තුනක් ඇත. ඒවා නම් ධාරකයා, රෝගකාරකයා සහ රෝගකාරකයාගේ වර්ධනයට හිතකර පරිසර තත්ත්වයන්ය.

මෙම අවශ්‍යතාවයන් තුනෙන් එකක් හෝ දෙකක් ඇති වීමෙන් පමණක් රෝගයක් වර්ධනය නොවේ.

රෝගයන් හට ගැනීමෙන් පසු ශාඛ විසින් රෝග ලක්ෂණ පෙන්වයි. සාමාන්‍යයෙන් රෝගී ශාඛ පෙන්නුම් කරන රෝග ලක්ෂණ පහත දැක්වේ.

1. වීනු ලක්ෂණ	2. නාරටි බෙරීම
3. උප ඇතිවීම	4. පිළිකා ඇතිවීම
5. අංගමාරය	6. මෘදු හෝ වියළි කුණුවීම
7. මැලවීම	8. විකෘති හෝ අස්වාභාවික වැඩීම
9. මුල් ගැට ඇතිවීම	
10. කුරු වීම	11. වර්ණය වෙනස්වීම.

ධාරකයාගේ ප්‍රතිශක්තිය, රෝග කාරක ප්‍රමාණය රෝග බීජවල ධාරිතාව (දීර්ඝ අක්‍රීය කාලයක් ගතකළ රෝගකාරකයන් බොහෝ විට දුර්වල වේ.) යන කරුණු අනුව ශාඛවල ඇතිවන රෝගී තත්වය උත්සන්නවීම හෝ නොවීම සිදුවේ.

ශාඛ රෝග ව්‍යාප්තිය

ශාඛ රෝගයක් ඇති වීමට ධාරකයෙක් රෝග කාරකයෙක් සහ එයට යෝග්‍ය පරිසරයකින් තිබිය යුතුය. මේ කරුණු අතරින් ධාරකයන්, පරිසරයන්, ස්ථානීය වන අතර "සජීවී" රෝග කාරකයන්ට වයිරස සහ මයිකොප්ලස්මාවන්ට ප්‍රවාහනය විය හැක. එහෙයින් රෝග කාරකයෝ කිසියම් ක්‍රමයකින් ධාරකයන් කරා පැමිණ යෝග්‍ය පරිසර තත්ත්වයක් ඇති වූ විට ධාරකයා රෝගී බවට පත්වේ.

රෝග කාරකයෝ කුමන ස්ථානවල සිට ශාඛ කරා පැමිණේද? පසේ, වල් පැලෑටි මත, වාතයේ, රෝගී බෝග ශේෂ මත, ජලයේ හෝ රෝපන ද්‍රව්‍යවල තිබිය හැකිය.

කෘෂි විද්‍යා ආචාර්ය ඇන්. ඇන්. වාහලකන්ති විසිනි.

සුළඟෙන්, ජලයෙන්, විසිරිබාදනයෙන්, බැක්ටීරියා වලනය නිසා පස මතින් හෝ පස තුළින්, කාබනික පොහොර වලින් උපකරණ මගින් කම්කරුවන් මගින් හෝ කෘමීන් මගින් සජීවී රෝග කාරකයන්, වයිරස, මයිකොප්ලස්මාවන් ප්‍රවාහණය වේ.

මිනිසාගේ යම් යම් ක්‍රියා ශාඛ රෝග ව්‍යාප්ත වීමට හේතු වේ. ඒවා නම්,

1. රෝග බීජ මිනිසා විසින් ප්‍රවාහනය කිරීම
2. රෝගී ශාඛ ස්පර්ශ කර නිරෝගී ශාඛ ස්පර්ශ කිරීම
3. උපකරණ භාවිතය
4. රෝගී පාල සිටවීම.

ශාඛ රෝග මර්ධනය

ශාඛ රෝගයක් ඇතිවීමට රෝග කාරකයාත්, ධාරකයාත්, පරිසරයක් අතර සම්බන්ධයක් තිබිය යුතුය. එහෙයින් රෝග මර්ධන ක්‍රම පදනම් විය යුත්තේ මෙම සම්බන්ධතාවය නැති කළ හැකි අයුරින්ය. එහෙයින් ශාඛ රෝග මර්ධනයේදී පහත දැක්වෙන මූල් ධර්ම අනුගමනය කළ යුතුය.

1. රෝග සහ එහි ඇතිවීම පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීම.
2. රෝග ඇතිවීමට පෙර වළක්වා ගැනීම.
3. රසායනිකයන් අඩුකර වෙනත් රෝග මර්ධන උපක්‍රම යෙදීම.

ශාඛ රෝග මර්ධන ක්‍රම

1. රෝපන ක්‍රම	2. ශාඛ අභිජනනය
3. ව්‍යවස්ථා මගින්	4. රසායනික ක්‍රම මගින්.

1. රෝපන ක්‍රම

ක්‍රමය

අරමුණ

- 1.1. බෝග මාරුව
- 1.2. පාංශු තත්වය දියුණු කිරීම (උදා: හුණු යෙදීම)
- 1.3. නිර්දේශිත පරතරයට පැල සිටවීම
- 1.4. බීම පිලිස්සීම
- 1.5. වසුන් යෙදීම
- 1.6. සෙවන ගස් සිටවීම
- 1.7. රෝගී යුත් බුන් සහ ඉපතැලි ක්ෂේත්‍රයෙන් ඉවත් කිරීම
- 1.8. අනියම් ධාරක ඉවත් කිරීම (උදා: වල් පැලෑටි)
- 1.9. පිරිසිදු රෝපන ද්‍රව්‍ය භාවිතය
- 1.10. රෝගවලට හිතකර කාල මග හැර වගා කිරීම

- ධාරකයා ඇත් කිරීම
- පරිසර සාධක වෙනස් කිරීම
- පරිසර සාධක වෙනස් කිරීම
- රෝගකාරකයා විනාශ කිරීම
- පරිසර සාධක වෙනස් කිරීම
- පරිසර සාධක වෙනස් කිරීම
- රෝග කාරකයා තුරන් කිරීම
- රෝග කාරකයා තුරන් කිරීම
- රෝග කාරකයා තුරන් කිරීම
- පරිසර සාධක වෙනස් කිරීම

2. ශාඛා අභිජනනය

රෝග ප්‍රතිරෝධී ප්‍රභේද හෝ රෝගවලට ඔරොත්තු දෙන ප්‍රභේද අභිජනනය කිරීම

3. අරමුණු

රෝග කාරකයා ධාරකයාට ලැබීමේ හැකියාව ඇත් කිරීම

3. ව්‍යවස්ථා මගින්

- 3.1. රෝපන ද්‍රව්‍ය රටකින් රටකට ප්‍රදේශයකින් ප්‍රදේශයකට ගෙන යාම වැලැක්වීමට නීති පැනවීම
- 3.2. රෝග පාත්‍රී ප්‍රභේද විනාශ කිරීමට නීති පැනවීම
උදා: ආර්.ආර්.අයි.සී.—103 රබර් පැල විකිනීම තහනම් කිරීම
"කොරින්ස්පෝරා කැසිකෝලා" දිලීර රෝග මර්ධනය සඳහා

- රෝග කාරකයා ඇත් කිරීම
- ධාරකයා ඇත් කිරීම

4. රසායනික ක්‍රම

- 4.1. දිලීර නාශක රසායනික ද්‍රව්‍ය ඉසීම
- 4.2. ප්‍රතිජීවක යෙදීම (මිල අධික නිසා භාවිතා නොවේ)

- රෝග කාරකයා තුරන් කිරීම
- රෝග කාරකයා තුරන් කිරීම